

Hedelmöitymisestä

Kirj. GRISSETTE

KUTEN lukija muistaa, pohjustimme edellisessä julkaisumme numerossa kirjoituksessa "Synnytyskontrollista" muutamia niistä selkoista, joita sivistynyt maailma yleensä pitää olkeutettuina synnytyskontrollin edistämiseksi. Teimme lopuksi muutamia kysymyksiä hedelmöitymisestä, joihin vastaamiskyvystämme riippuu, missä määrin voimme vaarattomasti kyetä määrittelemään suhteemme hedelmöitymiseen.

Vaikka kysymyksessä ei ole tämän kummempi asia, tiedämme meitä vastaan olevan kaksi varsin laajaa ainesta: isänmaalliskiihkoiset omistajat ja uskontokiihkoiset ihmiset ja voimmepa kolmanneksi luetella ne, jotka ajan mukana vasta luopuvat vastustajien joukosta, ja ne ovat tietämättömyydellä sokaistut ihmiset. Isänmaalliskiihkoilijat eivät välitä muusta tiedosta kuin siitä, mikä edistää määrättyä toisten ihmisten valtaa toisten ylitse, jonka vallan käytettäväksi he halusivat mahdollisimman suuret ihmisjoukot. Uskonnolliset kiihkoilijat vetoavat jumaliinsa, vaikka heidän raamattunsa ei missään kohden määrää, miten suuri ihmisen perhe pitäisi olla. Toiseksi he vetoavat aviollittoon jumalan järjestämänä laitoksena. Yhtä hyvin voitaisi sanoa valtiota, poliisia, sotaväkeä, moniavioisuutta j.n.e., jumalan asettamiksi, sillä perhe on yhteiskunnallisen kehityksen tulos kuten muutkin yhteiskunnallista luonetta olevat laitokset; tietysti erilaiset erilaisissa yhteiskunnissa.

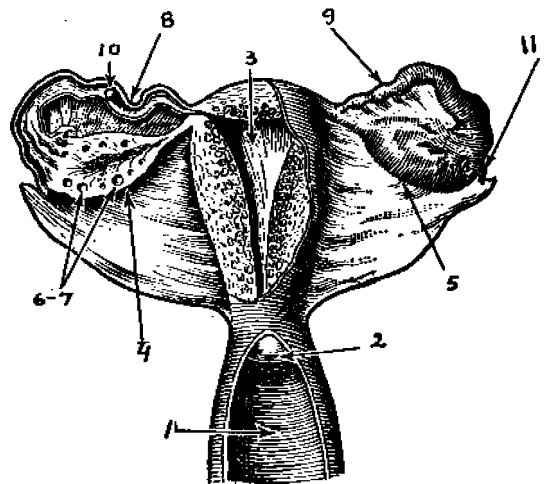
Muuten ennenkuin syvennymme varsinaisemmin käsittelemämme asian sisäisiin seikkoihin, sanotakoon tässä, että huomattavimmat sukupuoli-asioiden todellisen tietämyksen levityksen vastustajat ovat juuri se osa yhteiskunnasta, jotka itse ovat synnytyskontrollia harjoittaneet ja edelleen harjoittavat kaikkein enimmän. Jokainen yksinkertaisinkin ihminen voi tämän seikan huomata varsin helposti. Täten jo terveys-suhteidenkin opetuksen alalla ilmenee nykyisessä yhteiskunnassa kaksi vastakkaista luokkaa puhumattakaan muista ihmiskunnan hyvinvointia koskevista opetusista.

Joissakin maissa on tieteellinen hedelmöitymistä ja synnytyskontrollia koskeva opetus laillista, mutta Yhdysvalloissa ja Canadassa se on lain ul-

kopuolella tapahtuvaa ja usein vangitaan ja tuomitaan pitkiksikin ajoiksi vankeuteen sellaiset henkilöt, jotka uskaltavat näitä tietoja kanssaihmisilleen levittää ja opettaa.

Elimistö ja sen toiminta

Koska asia on siten, että nainen köyhälistönkin perheissä useimmissa tapauksissa on huomattavasti enemmän määräävä tekijä hedelmöitymisessä kuin hänen miehensä, niin siitä johtuen pidämme soveliaampana tässä selostaa pääasiassa itse hedelmöitymisen maaperää, se on, sitä "peltoa," jossa kylvön halutaan tai ei haluta itävän. Tällä emme suinkaan tarkoita väheksyä miehen osuutta tässä asiassa, mutta että kirjoituksemme ei venyisi liian pitkäksi ja laajaksi, jätämme tämän yhteydessä käsittelemättä sen, mikä on miehen osuus hedelmöitymiskysymyksen kielteisessä puolessa.



1 vagina, 2 uteruksen aukko, 3 uterus, 4 oikea ovary, 5 vasen ovary, 6-7 munarakkuloita, 8-9 munatorvet, 10 muna matkalla uterukseen, 11 munatorvien hesut

Kirjoituksemme mukana näemme kuvattuna sen "pellon," jossa hedelmöityminen tapahtuu. Kuvan alla olevasta luettelosta pääsemme käsitykseen tämän tärkeän elinryhmän eri elimistä. Luomme tässä yleispiirteisen silmäyksen ryhmässä olevien tärkeimpien elimien rakenteeseen ja tehtäviin niiden normaalissa toiminnassa kuin myöskin hedelmöitymisessä.

1. Vagina. Tämä on latinalainen sana ja tarkoittaa suomenkielellä tuppea. Lääketieteessä on

vagina suomennettuna emättimiksi, mutta käytämme tässä alkuperäisiä nimityksiä siinä ymmärryksessä, että lukijamme siitä hyötyvät. Olemme nimittäin toivossa että lukijamme tulevat käyttämään hyväkseen sitä melkoisen laajaa kirjallisuutta, joka näistä kysymyksistä jo eng. kielellä on saatavissa ja että vakinnuttaisi näihin nimityksiin, jotka ovat yleisesti käytännössä, emme katso olevan pahitteeksi, vaikka niitä tässä alkuperäisinä käytämme.

Vagina on seinämiltään kudomainen, muodostaen noin kolmesta viiteen tuumaan pitkän kanavan, joka johtaa uteruseen, josta myöhemmin. Vaginan seinät ovat verrattain tiheitä kudosta, joka saattaa huomattavasti venyä ja supistua ja tavallisissa oloissa ovatkin yhteen sulkeutuneina. Hedelmöitymisessä vaginan tehtäväksi lankeaa miespuolisen orgaanin vastaanotto ja sen jättämän siemennesteen siittiöiden uteruseen kuljetus, joka tapahtuu paitsi näiden spermatozoidien omalla avustuksella, myös vaginan seinämien omaavan liikunnan vaikutuksesta. Tämän liikunnan mikrokoopilla tarkastaminen näyttäisi maallikon silmään kuin heinäpellon lainehtiminen johon tuuli vaikuttaa. Mitä elinvoimaisempi on henkilö, sitä varmempaa ja voimakkaampaa on tämä liikunta ja siis siittiöiden määräraikkaansa meno myöskin taatunpaa.

2. Uterus. Tämä on niinkään latinalainen nimitys, joka suom. kielellä tavataan tuntea nimellä kohtu. Käytämme kuitenkin tässä alkuperäistä nimeä syistä, jotka jo edellä mainittiin.

Uterus on hedelmöitymisen, eli kuten myös kutsutaan raskauden elin, ollen päärynän muotoinen, vahvempi pää laajeten ylöspäin vatsaonteloon. Kapeampi pää ja kaulan tapainen osa, joka pistäytyy vaginaan, palvelee ulko-ovena, aueten äärimmäisen laajaksi synnytystapauksessa ja vain vähän kunakin menstruumi kautena veren ulos pääsemiseksi, jonka jälkeen taas uteruksen tyhjentäessä tapahtuu ulko-oven sulkeutuminen. Mulinoin uskottiin lääkärienkin keskuudessa, että uterus oli tärkein elin hedelmöitymisessä, mutta nyt on tieto jo varma, että tärkein tässä tarkoituksessa on munasolun säilytyspaikka, josta myöhemmin.

Uterus sijaitsee vatsaontelon alaosassa, virtsarakon ja peräsuolen välissä, pysyen kohdallaan leveiden kudosten pitäminä. Uteruksen koko on noin kolmisen tuumaa pitkä ja noin kaksi leveä, sisäosa ollen sangen pieni elimen kokoon verra-

ten, sillä sen lihaskudoksiset seinämät ovat äärimmäisen vahvat voidakseen suojella sikiötä. Tämä pieni ontelo sisällä on yhteydessä Fallopien putkiin, joita myös nimitetään munatorviksi, joista alla selostamme. Uteruksen sisäseinämät ovat muodostuneet täyteen pienen pieniä uurtelta, jotka erittävät ravintoa sikiölle, toimien samoin kuin mainitsimme vaginankin seinämien toimivan.

3. Fallopien putket eli munatorvet erkanevat uteruksen yläosan kummastakin kulmasta, ollen noin neljästä viiteen tuumaan pitkiä kumpikin. Niiden sisuontous on verraten pieni uterusesta lähtiessä, mutta laajenee lopussa torven tapaisesti, päät ollen hetuiset, eli kuten neulojat sanovat, rimpsuiset. Nämä hetuiset torven päät suorittavat naisessa ihmeellisemmän tehtävän hänen osansa hedelmöitymisessä.

Kun kypsytynyt munasolu on valmis erkautumaan ovarysta, munasarjasta, sieppaavat nämä torvien päissä olevat sormien tapaiset hesut munasolun, vetäen sen torvien suulle, jossa torvien seinämissä olevat pienet hiusmaiset pintakuidut kuljettavat lainehtivilla liikkeillään munan uteruksen onteloon.

4. Ovaryt eli munasarjat fyysikaalisesti puhuen, ovat "ikuisen naisellisuuden" perustuksena, toisin sanoen niinä tekijöinä, jotka naisesta tekevät naisen. Niiden tehtävänä on ihmismunasolun valmistaminen. Tämänlaisessa tehtävässä olevat elimet ovat siksi suurimerkityksellisiä naisen luonteenomaisuuksissa, että jos ne leikataan pois, kuten joillekin on pakko tehdä purkauksessa aiheutuneiden vikojen takia, loppuu häneltä menstruumi ja olemuksensa muuttuu miesmäiseksi, ääni käyden matalaksi ja joissakin tapauksissa, varsinkin elinvoimaisissa naisissa, ilmenee parran kasvu ja liikuntakin käy kömpelömmäksi.

Munasarjat ovat muodoltaan mantelin kaltaisia, tuskin puolentoista tuuman pituisia ja puolesta tuumasta kolmeneljäsosa tuumaan vahvoja. Ne sijaitsevat yksi kummallakin puolen uterusea kääriytyneinä uteruksen leveiden lihaskudosten sisään, kiinnitettynä siihen omilla lihaskudoksillaan. Kumpikin munasarja on myös kiinni ulommaisesta laidastaan munatorvien hesumaisissa päissä. Verriltään ovat munasarjat vaalean punertavia, ulkosyrjiltään tiiviin kudoksen kerroksen sulkemina, sisus ollen täynnä hienon hienoja verisuonia. Tähän sisukseen on sijoittunut useita pieniä pyöreitä läpinäkyviä rakkuloita, joita kutsutaan Graafian rakkuloiksi, johtuen hollantilaisen anatomisti De Graafin nimestä, hän nämä ensin keksien v.

1670. Jokainen näistä rakkuloista sisältää yhden munan, joka on noin neulan kärjen kokoinen. Muna muodostuu läpinäkyvästä aineesta sisältäen valkuaisen ja ruskuaisen kuten linnunkin muna.

Munan vapautuminen sarjasta on sangen mielenkiintoinen prosessi tutkijan silmällä katsottuna. Kun lähden aika lähestyy, suurenee Graafian rakkula vähitellen siihen kertyvän nesteen vaikutuksesta. Vihdoin rikkoutuu rakkulan kuori liiallisesta nesteen painosta ja muna pääsee siten irralleen. Tätä tapausta kutsutaan ovulatsiooniksi, joka suomennettuna tarkoittaa tavallista munimista, joka linnuissakin tapahtuu, mutta joka helstä croaa ulkopuolelle ruumiin. Muniminen tapahtuu samaan aikaan kuin menstruumi loppuu.

Luotettava omaan kokemukseen

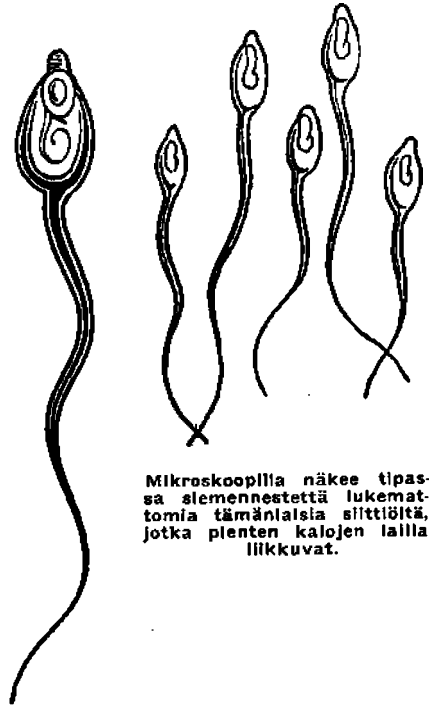
Vaikkakin tiede tarkalleen jo laskee ajan, jolloin muna lähtee eli n.k. ovulatsioni tapahtuu, on siinä joitakin seikkoja, joiden vaihtelevaisuus eri henkilöissä on ilmeistä. Munan irroittuessa Graafian rakkulasta menstruumin loputtua, lähtee se kulkemaan kohti munatorvia ja niiden kautta uteruseen. Tämä matka kestää kahdesta viiteen päivään, eri henkilöillä eri pitkästi, mutta samalla henkilöillä jokseenkin tarkkaan saman ajan. Päästyään uteruseen, viipyy muna siellä kahdesta kahdeksaan päivään ja ellei se tällä ajalla joudu yhteyteen spermatozootin, urossiittion kanssa, irtautuu se uterusesta ja kulkeutuu vaginaan ja sitä tietä ulos. Tämän jälkeen kun muna on ulos kulkeutunut, eivät siittiöt ole tilaisuudessa hedelmöitymään. Useimmissa tapauksissa ulostuu muna uterusesta vaginaan ja ulos noin 8-10 vuorokautta jälkeen menstruumin loppumisen.

Ulos kulkeutunut muna uterusesta poistuessaan aiheuttaa naisissa samanluontoisia kipuja kuin menstruumi, vain sillä erotuksella, että ennen munan irroittumista tapahtuva erittyminen on väriöntä nestettä, eikä verta, kuten menstruumissa. Tämä erittyminen voi kestää muutaman tunnin tai pari kolme päivää, ennenkuin muna ja sen suoja-ksi kasvanut kalvo uterusesta irroittuu. Elimistönsä tarkkaava voi itse helposti saada tarkasti selville, milloin niin tapahtuu, varsinkin suojelemalla tien vaatteella. Irroittunut muna kalvoineen on pienen pavun kokoinen yskösen näköinen pallero, joka on helppo nähdä vaatteesta. Hedelmöityminen ei missään tapauksessa ole mahdollinen elleivät muna ja spermatozooti (siittiö) pääse yhteen; vain niiden yhtyminen luo uutta elämää. Kana voi munia, mutta se ei voi munistaan hautoa poikasta,

ellei sen muna määrättyllä kehitysasteella ole yhtynyt spermatozootin kanssa; toisin sanoen, ellei kanalassa ole kukkoa.

Tietoisuus on elämän onnen ohto

Niin kauan kuin elämme yhteiskunnassa, jossa kasvatuksellinen vapaus on mahdollista vain sillä ehdolla, että vallitsevat edut eivät sen kautta häiriinny, on tietoisuuden hankinta köyhällistölle arvaamattoman raskasta. Sellaista tietoa saa helposti, joka ei mitään hyödytä; sitä myydään kuin lumppuja, missä vain. Mutta ylitsepääsemättömiä vaikeuksia ei köyhällistölläkään sentään ole välttämättömien elämän ohjeisfin kuuluvien perustietojen hankkimisessa. Ei tietystikään voida käsit-



Mikroskoopilla näkee tipassa siemennestettä lukemattomia tällaisia siittiöitä, jotka pienten kalojen lailla liikkuvat.

tää niin, että työläinen, joka on ahkerasti perheensä elämän ylläpitämiseksi työssä, voisi lukea ja tutkia kaikkia välttämättömiäkään pulmia. Mutta paljon voidaan tässä suhteessa tehdä.

Erikoisesti voivat naiset syventyä muutamiin elämän tärkeimpiin kysymyksiin ja ottaa niistä todelliset tiedot, sillä heillä, varsinkin pieniperheillä kotivaimoilla, ei ole niin äärettömän kiirettä taloudessaan etteivät he voisi käyttää muutamia tunteja vuorokaudessa tutkimiseen. Aivan turhanpäiväisessä kahvirupattelussa kuluu useasti useita tunteja. Siihenkin vielä jäisi riittävästi aikaa, vaikka käyttäisikin osan lomastaan itsensä kehittämiseen ja perheensä elämän onnelle välttämättömien tietojen hankkimiseen.